

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "กระบวนการผลิตข้าวกรองของทหารจาก ล้อมวลชน" เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (QUALITATIVE-RESEARCH) คือการมอง จากหลายมิติ (MULTI-DIMENSION) เป็นการเห็นภาพรวม (HOLISTIC) และ การเฝ้าสังเกตเป็นระยะเวลาาน เพราะการวิจัยเชิงคุณภาพคือการแสวงหา ความรู้โดยการพิจารณาปรากฏการณ์สังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงใน ทุกมิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมนั้น วิธีการนี้จะสนใจ ข้อมูลด้านความรู้ลึกนึกคิด ความหมาย ค่านิยมหรืออุดมการณ์ของบุคคลนอกเหนือ ไปจากข้อมูลเชิงปริมาณมักใช้เวลาานในการศึกษาติดตามระยะยาวใช้การสังเกต แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เป็นวิธีการหลักในการเก็บ รวบรวมข้อมูล และเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2533 : 13) และเป็นการศึกษาที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติงาน ของผู้วิจัยโดยตรงเนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติงานด้านการข้าวกรองของหน่วยปฏิบัติการ ข้าว สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งผู้วิจัยมีประสบการณ์ดังนี้คือ

- วันที่ 11 ธันวาคม 2522 - 4 เมษายน 2523 ได้เข้าศึกษาวิชา ด้านการข้าวกรอง
- วันที่ 21 เมษายน 2523 เข้าฝึกงานและทดลองการปฏิบัติงานจริง
- วันที่ 18 มกราคม 2525 ได้ออกปฏิบัติงานสนามชายแดน
- วันที่ 1 ตุลาคม 2533 ได้กลับเข้ามาปฏิบัติงานที่หน่วยปฏิบัติการ ข้าว สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด ในกรุงเทพฯ

จากประสบการณ์ของผู้วิจัย ตั้งแต่แรกที่เข้ารับราชการจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2537) การปฏิบัติหน้าที่นั้นได้คลุกคลีอยู่กับงานด้านข้าวกรองอย่างต่อเนื่อง การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ใน

หน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บังคับบัญชาได้เข้าใจเจตนารมณ์ และให้การสนับสนุนในการศึกษาคั้งนี้

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลเอกสาร และบันทึกของทางราชการ
2. แหล่งข้อมูลบุคคล (KEY INFORMANTS)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกตแบบเข้าไปมีส่วนร่วม (PARTICIPANT)

ข้อมูลประเภทนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมด้วยตนเองในขณะปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงลักษณะความเป็นจริง (REALITY) ของชาวกรองทางทหารจากสื่อมวลชน โดยผู้วิจัยได้ใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับเพื่อนร่วมงานที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกันและต่ำกว่า แม้ว่าจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะเป็นเอกสารจากข่าวเปิดที่ได้จากสื่อมวลชน แต่เมื่อนำข่าวเหล่านั้นผ่านกระบวนการวิธีการผลิตเป็นข่าวกรอง และตีตราลับของทางราชการแล้วประสบกับความยากลำบากที่จะทำการเปิดเผยข่าวกรองของทหารออกมาในรูปแบบต่างๆ ได้ เพราะจะเป็นการละเมิดวินัยทหาร เกี่ยวกับการรักษาความลับของทางราชการและระเบียบการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

พันเอก ทองหล่อ คงบุญ ตำแหน่ง อดีตที่ปรึกษาประจำกอง

หน่วยปฏิบัติการข่าว สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด

พันเอก อนันต์ ขวนมาลัย ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าแผนก

ประจำกองข่าวกรองทหาร สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด

พันเอก สมเกียรติ มั่นศรีผล ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ระดับ

หัวหน้าแผนกประจำกองข่าวกรองทหาร สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด

พันเอก นันทเดช เมฆสวัสดิ์ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการข่าว
กรองของทหารจากสื่อมวลชน สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด

พันเอก อ่ำพล พงษ์ธิวา ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการข่าว
กรองทหารประจำสนามชายแดน สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด

นาวาโทหญิง บุปผา วัตตธรรม ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ
ข่าวกรองทหารประจำหน่วยปฏิบัติการข่าว สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด

เหตุผลที่ทำการสัมภาษณ์นายทหารทั้ง 6 นาย เพราะว่าบุคคลเหล่านี้
เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานมาเป็นเวลานาน เป็นที่เชื่อถือของผู้บังคับบัญชา
และเป็นที่ยอมรับของผู้ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยทั่วไป

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกครั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะได้รับความร่วมมือเป็น
อย่างดีซึ่งก็ตามยังมีข้อจำกัด คือไม่สามารถจะชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าบุคคลใดให้
การสัมภาษณ์ว่าอย่างไร เพราะได้รับการขอร้องจากผู้ให้สัมภาษณ์เหล่านั้น

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ แล้วผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูล
ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยแบ่งวิธีวิเคราะห์เป็น 2 ข้อ ดังนี้คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการผลิตข่าวกรองของทหาร (การปฏิบัติ
งานจริง)
2. ศึกษาวิเคราะห์จากเนื้อหาข่าวกรองจากสื่อสารมวลชน

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้น หลังจากได้เรียบเรียงข้อมูลแล้วและนำทฤษฎี
ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์หาข้อสนับสนุนเพื่อยืนยันข้อสรุป

ข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมครั้งนี้ นับได้ว่าน่าเชื่อถืออย่างมาก

เพราะข้อมูลที่ได้รับเป็นความจริงจากห้องปฏิบัติการข้าวกรอง ผู้วิจัยมีความพอใจเป็นอย่างยิ่ง เป็นข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติด้วยตนเองและด้วยการร่วมมืออย่างดีจากผู้ร่วมงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นส่วนตัว จึงเชื่อได้ว่าข้อมูลดังกล่าวจะนำไปสู่การวิเคราะห์ที่เป็นประโยชน์ และตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาถึงกระบวนการผลิตข้าวกรองของทหารจากสื่อมวลชน โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการข้าวกรองของทหารและแนวคิดกระบวนการผลิตข้าวและแนวคิดการวิเคราะห์กรอบ การวิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ

1. กระบวนการผลิตข้าวกรองของทหาร
2. ลักษณะเนื้อหาและประโยชน์ของข้าวกรองทางทหารที่ได้จาก

สื่อมวลชน

การนำเสนอจะกล่าวดังรายละเอียดตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. กระบวนการผลิตข้าวกรอง เป็นกระบวนการหนึ่งของวงรอบข้าวกรองซึ่งประกอบด้วย ภารกิจสำคัญ 4 ประการ คือ

- การวางแผน (PLANING)
- การรวบรวมข้าวสาร (GATHERING)
- การผลิตข้าวกรอง (PROCESSING)

- การกระจาย (DISEMINATION)

2. ลักษณะเนื้อหาข้าวกรองของทหารจากสื่อมวลชนนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอภายในขอบเขตของข่าวเปิดโดยนำเอาข่าวสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับข่าวทางด้านยุทธศาสตร์เท่านั้น คือ ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร